

Obce i firmy zbytečně platí za likvidaci elektroodpadu, která je zdarma **6.12.2011 profit.cz, Ekolamp**

Řada českých obcí dobrovolně platí za likvidaci elektroodpadu, která je bezplatná. Na trhu se přitom objevují firmy, které upřednostňují zpeněžení druhotných surovin získaných z elektroodpadu namísto ekologické likvidace nebezpečných látek.

Podle zjištění kolektivního systému Ekolamp řada obcí a firem zbytečně platí za likvidaci elektroodpadu. „Nevyužívají bezplatný systém zpětného odběru elektroodpadu a platí nesmyslné částky za likvidaci firmám, které fungují mimo režim zpětného odběru, obvykle odpadovým společností. Přitom stejné a mnohdy kvalitnější služby mohou získávat zdarma,“ shrnuje Radoslav Chmela, zástupce společnosti Ekolamp, která se zaměřuje na zpětný odběr vysloužilých světelných zdrojů a průmyslových svítidel. Například u zářivek tyto platby převyšují deset korun za jeden odebraný kus.

Jde o neznalost nebo korupci?

Podle zástupců kolektivních systémů může být důvodem takového neekonomického jednání pouze neznalost nebo korupce. „Dobrovolné platby za odevzdání elektrozařízení jsou těžko pochopitelné. Lze je vysvětlit pouze naprostou neinformovaností nebo korupčním jednáním, kdy obec či firma získává za placený odběr vysloužilých elektrozařízení nějaké jiné, skryté výhody,“ vysvětluje Radoslav Chmela.

Ekologická likvidace je velmi nákladná a není jí možné hradit pouze z prodeje získaných druhotných surovin: „Přesto kolektivní systémy nabízejí své služby zdarma (na rozdíl od odpadových firem) a obvykle ještě přidávají různé výhody pro partnery, kteří se na sběru podílejí. To je však možné jen díky příspěvkům výrobců, které jsou promítnuty do prodejní ceny elektrospotřebičů. Bez nich by ekologická likvidace nebezpečných látek byla zcela nemožná,“ vysvětluje obchodní model kolektivních systémů Alexandr Hanousek, jednatel společnosti Ekolamp.

Fakta o recyklaci

- Průměrný Čech odevzdá k recyklaci zhruba 6 kilogramů elektroodpadu ročně.
- Ještě před šesti lety většina nepoužívaných elektrických spotřebičů skončila na skládkách.
- Z recyklace světelných zdrojů a svítidel se stalo důležité odvětví, které ročně ekologicky zlikviduje na 1000 tun elektroodpadu, přičemž až 96 procent materiálu se vrátí do výroby.

„Dumpingová“ recyklace je na úkor životního prostředí

Nejde přitom jen o zbytečné platby za recyklaci, ale i také o možné znečištění životního prostředí. Vysloužilé zářivky nebo výbojky totiž obsahují potenciálně nebezpečnou rtuť, kterou je třeba odborně odstranit, což je velmi nákladná služba. „Například u světelných zdrojů tvoří téměř 50 procent z celkových čistých nákladů potřebných na svoz, třídění a zpracování,“ dodává Radoslav Chmela.

Na poli zpětného odběru však působí i firmy, jejichž strategií není ekologická likvidace co největšího množství vysloužilých elektrozařízení. Dokládá to tvrzení jednoho z tuzemských kolektivních systémů, že je možné zajistit kompletní servis spojený se sběrem a recyklací jednoho světelného zdroje za 1,90 Kč. „Jen samotné zpracování jednoho světelného zdroje se ale pohybuje okolo dvou korun. Řádný kolektivní systém však musí kromě zpracování plnit i další úkoly, které mu ukládá zákon a které na něj delegovali výrobci elektrozařízení,“ vysvětluje Radoslav Chmela.

Kolektivní správci musí budovat a provozovat rozsáhlou sběrnou síť v obcích a dalších stovkách sběrných míst u obchodních partnerů. Kromě toho jsou povinni zajistit osvětu o zpětném odběru. „Tyto služby včetně zpracování není možné poskytnout za necelé dvě koruny za kus. Lze pouze spekulovat,

jak takový provozovatel oklešťuje ekologickou likvidací elektroodpadu, aby mohl podezřele nízkou cenu nabízet. Likvidace za tak nízkou cenu prostě není za standardních podmínek možná," dodává Radoslav Chmela.

Elektroodpad ohrožuje zdraví

Kolektivní správci se domnívají, že nižších nákladů na likvidaci elektroodpadu lze dosáhnout jen na úkor kvality, což ohrožuje životního prostředí. „Mezi úsporné kroky patří snížení počtu odběrných míst či omezení rozsahu a kvality recyklace elektrozařízení: například soustředěním se na vytěžení pouze snadno zpeněžitelných druhotných surovin," varuje Radoslav Chmela. Nebezpečné, či dokonce toxické materiály se ekologicky nezlikvidují a skončí na běžné skládce komunálního odpadu nebo jsou odstraněny jiným neekologickým způsobem.

V případě zářivek nesprávná manipulace či skladování může ohrozit životní prostředí: například z úsporných žárovek může při rozbití uniknout toxická rtuť. „Problématické je ukládání většího množství úsporných světelných zdrojů na skládkách komunálního odpadu, kde dochází k větším únikům rtuti do ovzduší nebo do půdy a vody," vysvětluje Matěj Man z organizace Arnika. Provozovatelé kolektivních systémů sběru vysloužilých elektrozařízení proto doporučují pouze spolupráci s prověřenými partnery, kteří umějí prokázat, jakým způsobem a s jakými náklady provádějí sběr a recyklaci použitých elektrozařízení.

URL| <http://www.profit.cz/clanek/obce-i-fir...ikvidaci-elektroodpadu-ktera-je-zdarma/>